

Nro. 25.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Kolt Bétsben Mártyiusnak 27-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

A Frantziák iránt, annak terjedett vala el a' hire *Velentzében*, hogy ők *Corfuból* egészen ki-takarodtanak vólna, de a' tengerrel jött utozoktól vett tudósítás, az említett hirrel éppen nem meg-egyező. — A' Frantzia Directorium, az egyetlen egy, és meg-oszolhatatlan Frantzia Respublika 6 dik esztendejében, Ventosénak 1-ső (Fébr. 19-dik) napján esett azon meg-határozását publikaltatta Generál *Allemagne* Róma várossában, melly szerént a' Directorium által, keményen tilalmoztatik, hogy *Róma* várossából valamelly kö-

B b

zönséges, és emlékezetre szolgáló oszlopat ki-
 gyenek. — E' mellett a' Directoriumnak azon ren-
 delése is publikáltatott, hogy az Olasz Országban
 lévő Frantzia ármádia jó karban, a' Római nép
 pedig tsendességben tartottassék. — Továbbá
 olyan rendelést adott-ki, a' fennebb említett
 Frantzia Generál, hogy a' Római Respublikának
 mindenik circulusában, nemzeti strásák állittas-
 sanak-fel. — A' 16 ezteendősektől fogva, az 50
 ezteendősekig, mindeneknek neveik laistromba
 irattatván, kompagniakra osztattassanak-fel. A'
 kompagniak közül pedig mindenik, a' benne
 lévő tisztekkel együtt, 100 emberekből álljanak,
 mellyekből bataillonok formáltatván, azoknak
 Kommandánsai légyenek. A' kompagniak pedig,
 mentől hamarább lehet, fel állittatván, közüllök
 mindenik, egy egy követet küldjön *Rómába*, a'
 Mártzius 18-kán esendő, (vagy már meg is esett)
 szövetség innepe fenn tartására. — Minthogy
 pedig a' fő kommandirozó Generális rendeléséből,
Róma várossában a' tsendesség helyre állittatott,
 erre való nézve a' Generál Vicarius mind a' pap-
 sághoz közönségesen, mind pedig a' néphez egy
 olyan értelmű páztori levelet adott-ki, melly sze-
 rént mindenek, a' felsőbbséghez való tökéletes
 engedelmességre intettetnek. — Azon világi, vagy
 szerzetes renden lévőktől, a' kik nem *Rómában*
 születtenek, azt kívánták, hogy a' magok cir-
 culusokban lévő Commissiónál, azt jelentsék-bé,
 hogy ki ki közüllök hová való születésü, mennyi
 idejü, és mitsoda szerzetből való. — A' hadi Mi-
 nister a' Római népet az iránt szollította meg,
 hogy mivel egy lovas corpust kellene hirtelen-
 séggel fel állittania, tehát a' ki azon corpusban
 kívánna szolgálni, írja bé a' nevit a' vitézek
 listájába.

A' *Bolognai* újjabb levelek tartások szerént,
 a' Lengyel, és a' Frantzia truppok, a' magok mu-
 nitzióikkal együtt, még mind gyűlnek *Bolognába*.
 Az Austriai truppok pedig *Pádua* környékén kez-

dettenek öfzve gyűlni, a' kik iránt olyan vélekedéssel vagynak, hogy ők még egynéhány városokat akarnának meg-szállani, mellyeknek az Ausztriai birtokba kellenék esni. — *Májlandban* úgy vélekednek, hogy a' Frantzia Respublika alig ha *Nápolyal* háborúba nem bonyalodik. — A' Tsáriszárjak közül, *Véronánál* is egy armádia húzza magát öfzve. — A' *Velentzei* mostani igazgató szék rendelkezéséből, a' *Velentzei* Protector *St. Márk* képe, egy szárnyos orofzlány elmés képzelgető képevel együtt, a' *Velentzei* leg nevezetesebb piactzokra, ismét fel fog állittatni. — A' *Májlandban* vólt Frantzia truppok, Mártz. 5-ke reggelén *Como* felé indúltanak.

Isaak Bay, a' kit a' Fényes *Porta Tunisba* küldött vala, Jan. 17-kén érkezett onnan vissza *Konstántzinápolyba*, ki is az *Algiriai* Dey előtt, nagy ügyel bajjal vitte véghez azt, hogy a' *Nápolyi* Hertzeg *Paterno*, minden kísézőivel és kintseivel egyetembe ki botsáttatott ugyan, de a' szabadon lett botsáttatásáért, még is 400,000 tallerokat kellett fizetni. — A' tsak most említett *Paterno* nevezetű Hertzeg, a' mint a' *Konstántzinápolyi* levelek hirlelik, *Málta* szigetibe már meg is érkezett.

Német Ország.

Régensburgban attól kezdettenek tartani, hogy a' Frantzia Respublikával újra háborúba fogna elegyedni a' Német Birodalom. — A' mint *Koblentzből* irják, a' *Koblentz* és *Ehrenbreitstein* között való *Communicatio* egészen eltöröltetett. — *Schwalbachból* azt irják, hogy a' *Láhnus* vize mellyékén, *Limburg* mellett, Mártzius 11-kén, a' végett húzták volna öfzve magokat egynéhány rendbéli Frantzia truppok, hogy *Ehrenbreitstein* várát keményebben bé zárják.

Lübeck, Brémen, és Hámbug várossai, a' békesség ki-elközlése végett, *Rastadtba* öszve gyülekezve lévő, Német Birodalmi deputatióhoz, egy olyan promemoriát nyújtattanak-bé, a' mellyben a' magok politica existentiájok további meg-maradását, a' következendő minden háborúk ideje alatt, az ő kereskedésekre való nézve tökéletes neutralitást, és a' hozzájuk menő, és onnan jövő posták szabadon, és bátorságban való járhatásokat kívánták. — Ezek mellett egyfzersmind azt is kérték, hogy a' Német Birodalomra, a' mennyire tsak lehetséges, újj taxát és vámokat vetni kerüljék-el.

Némellyek úgy kezdettenek gondolkozni, hogy a' Német Birodalom békessége meg-kötése alkalmatosságában elé forduló *Bonificatio*, tsak nem annyi nehézségeknek vólna ki-tétetve, mint szintén a' békesség básissa el-fogadása. — De azonban mások, mint bizonyost, úgy erőssittik azt, hogy a' Német Ország következendő rendbe való vétele alkalmatosságával is, a' *Máintzi* választó fejedelem, más két papi választó fejedelmekkel együtt, a' maga eddig vólt méltóságában továbbrá is meg fogna maradni, és hogy a' Német Birodalom Constitutiója is, a' maga valóságában fogna meg hagyattatni.

Frantzia Respublika.

A' Pápa Ő Szentsége *Párisban* vólt utolsó követje, *Marchese Massini*, a' Frantzia Directorium parantsolatjából szabadon botsáttatván, a' maga hazájába visszá tért. — Generál *Dugua*, a' ki eddig *Calvadosba* kommandirozott vala, *Mársiliai* Kommandánsá neveztetett-ki. — A' *Pitt* Minister Agensei, ámbár tüzen vizen rajta légyenek is, hogy a' Frantziák *Portugallia* ellenvaló hadi expeditiójokat meg-akadályoztassák, de a' Fran-

tzia Respublika még sem szünt meg a' maga hadi ereje egy részét úgy készíteni, hogy azzal *Portugalliára* rohanván, a' Portugallusokat az Anglusoktól elszakassza. — *Párisból* is bizonyosnak lenni írják, hogy a' Római Respublika földiről, a' Generál *Berthier* parantsolatjából, minden Frantzia emigránsok, de nevezetesen Kárdinál *Maury* örökre ki tiltattatott volna. — A' *Párisi* Directorium a' *Nápolyban* és *Florentziában* lévő követjeinek olyan parantsolatot küldött, hogy az oda való igazgató székeknek, a' Frantzia Directoriumnak azt a' kívánságát terjessze elejekbe, hogy azon Statusokban, a' *Korsikai* emigránsokat mulatni tellyességgel meg ne szenvedjék. Azon fregatte, a' mellyen Gen. *Hedauville*, *St. Domingoba* akart vala által menni, a' menő utjából, a' *Bresti* kikötő helybe ismét vissza tért, mivel úgy sajditotta vala meg, hogy a' tájjékán, az Anglusok flottájának, egy divisiója járt volna szerte széjjel.

A' közelebb múlt Fébr. 24-kén, a' *Pas de Calais* nevezetű Departementumban *Verchogban*, egy asszonynak 6 gyermekei születtenek egy hassal, mind elevenen, tsak az a' ká hogy az említett gyermekek, a' magok születések után, tsak hamar mind meg hóltanak. — Ugyan a' fennebb említett napon lett egy asszonynak *Toursban* egy hassal 4 gyermeke, a' kik közül egyik fiú, hárma pedig leány. Ezen gyermekek egészségeseknek és hosszú életűeknek mutatták magokat lenni.

Polgár *Gallois* felöll, a' ki a' Frantzia fogjok ki-váltások végett mulatott vala Angliában, a' a' közönséges levelekből azt olvassuk, hogy Angliából a' vissza menő utjában foglalatatoskodnék. *Rocheportban* két olyan fregatták állanak készen, a' mellyeken 400 számkivetésre büntettetett személyeket akarnak el-vinni. — A' *Strafsburgi* Telegraphus még el nem készülhetett, de polgár *Chappe* annak el-készítésén, a' maga mellett lévő

segítségével igen szorgalmasan dolgozik. — A' *Strafsburgi* ezen Telegraphus, nem a' *Rastadti* Congressusra való nézve készítették, a' mint a' hire hibáson terjedett vala el, hanem a' Directoriumnak azon végzéséből, mellyet Fructidornak 18 kán hozott vala, melly szerént, a' Frantzia Respublika határ szélein, a' mint a' katonai, úgy a' politikai administratióra való nézve szükséges sietve teendő tudósítások végett, akarja a' Frantzia Directorium, a' Telegraphusokat fel-állítatni; hogy pedig a' Telegraphusok fel-állításo-
kat éppen *Strafsburgnál* kezdték-el, arra meg lehet, hogy a' *Rastadti* Congressus szolgáltatott alkalmatosságot. — A' mint bizonyosnak lenni hirtelik, *Máintztól* fogva is Telegraphusokat akar-
nak *Párisig* fel-állítani.

A' Frantziáknak, az Angliai földre lejendő ki-szállhatások módja könnyebbítése végett tételt subscriptiókról, az Angliai ministerialis levelek olyan meg-jegyzést tévén, hogy azon subscriptio, nem tenne annyi livrát, mint az Anglusoknak magok óltalmazosokra, a' mennyi font sterlingek ajánlottanak; ezen jegyzésre a' *Párisi* közönséges levelek közül egyik, a' képpen vállolt, hogy az említett font sterlingek, nem pengő pénzek, hanem tsak pappirosok lévén, mi-helyt *Bonaparte* Angliába ki-szállhat, azonnal semmi érdek nem lészzen.

Brüsszelből Mártzius 9-kén. A' mint *Seeflandriából* tudósítottunk, az Anglusoknak egynéhány könnyű hajói kutterei, korvettenei, és schalupjai, a' *Seelandiai* kikötő helyekhez nagyon közelítettének vala a' napokba, mellyekkel olyan mozgásokat tettek, mintha valamelly ellenséges tselekedetekkel kívántanak volna élni, de még is kevés idő múlva onnan vissza tértenek, mellyből nem fundamentum nélkül lehet azt gondolni, hogy az Anglusoknak tsak a' lett volna a' tziel-

jok, hogy a' *Bleszingeni* kikötő helyeket, és az ottan tett készületeket meg-kémleljék, hogy a' magok ki-szállásokbeli tzeljokat annál könnyebb móddal el érhessék. — De mindazonáltal, sokan olyan reménységgel vagynak, hogy a' Batáviai tengeri hadi erő, majd olyan állapotba fog helyhez-tettetni, hogy az Anglusok azon Respublika kikötő helyei felé, nem könnyen mérészelnek meg-indúlni. — Erre való nézve, a' Respublika trupjai keményen is öszve kezdték magokat vonni. — *Brüsszelen* is majd minden nap marsiroznak ke-rezsiül a' Holláندیából jövő truppok, mellyek a' *Bretagnei* és *Cherburgi* kikötő hely felé tartják a' magok utjokat.

Párisból Mártzius 11-kén. Itt egy darab idő-től fogva, az Angliával való békességről nagyon kezdettenek beszélni, mellyből leszé valami, vagy nem? azt a' következő idő mutaja-meg. A' Frantzia Directorium olyan parantsolatot adott vala ki, hogy a' Cisálpinaiak, a' Frantzia ármá-diának, *Róma* várossa ellenvaló expeditiójába, tellyességgel belé ne avassák magokat. — A' *Düoni* polgár *Besson* felöll, a' *Párisi* újjabb levelek azt hirtelik, hogy ő *Bonaparténak* egy olyan tutaj neme modelláját mutatta volna bé, a' mellyel Angliába leg könnyebb móddal lehetne ki-szállani, a' melly modellát Generál *Bonaparte* is olly nevezetesnek lenni talált, hogy azt a' Directoriumnak bé mutatni méltónak lenni ítélte. — Ezen *Besson* a' Directorium eleibe audientziára kívánván bé botsáttatni, azt meg nem nyerhette, hanem a' hadi Ministerhez utasittatott. — A' tutajok külömbkülömbféle nagyságuak, a' mellyekre 50-től fogva 200 ágyúkat is fel lehet rakni, és 2000-től fogva 10,000 embereket réájok lehet szállítani, és sem el nem süjvedhetnek, sem pedig meg nem gyúlhatnak. — *Port-Malonál* 50 bombikot hányó schalupok készittetnek, mellyek közül mindenikre 24 fontos ágyúk rakattatnak, és be-léjkek 100 emberek szállittatnak. — Az Angliába

való ki-fzálhatás végett 500 ilyen schalupakat akarnak a' Frantziák el-készíttetni.

A' *Brüsszeli* tudósítások szerént, *Zélandiában* 10,000 emberekből álló Frantzia truppok gyűltenek öszve, mellyeknek fele része *Middelburg*, fele pedig *Flieszingen* körül cantonirozik. — A' *Zélandiai* partokon való vigyázás, annyival is inkább szükséges, mivel a' már tudva vagyon, hogy az Anglusok arra felé akarnak egy diversiót csinálni, és ezen szigetnek őrizete, egyedül tsak a' *Hollandiai* zsóldban lévő Frantziákra bizattatott. — *Párisban* a' férjfiak magok viseletekben most az a' leg újabb mód, hogy a' hajakat keményen elnyirva *a la Titus* viselik, és fülbe valókat is hordoznak.

A' *Portugalliai* kereskedők, a' Frantziáknak oda való bé ütesektől nagyon tartván, a' mi nevezetesebb portékái vagynak, azokat bátorságnak okáért, másuva kezdték szállítani. — A' *Londoni* tudósítások szerént, az *Anspachi* Markgrófné a' maga drága ékességeinek (*Juwel*) nagyobb részit önként való hadi segedelembe adta. A' *Koppenhágában* lévő Frantzia Minister, polgár *Grouvelle* kívánságára, azokra a' *Dániai* tisztviselelőkre nézve, a' kik az ennekelötte völt Frantzia Országi igazgatás módja alatt, az úgy neveztetett *pour le Merite* nevezetü ordot nyerték vala, a' publikáltatott, hogy azon ordot többé ne viseljék. — A' *Stokholmi* tudósítások közül némelleyek úgy hirtelik, hogy a' *Svétziai* Király *Berlin* felé szándékoznék utazni.

Nagy Britannia.

Londonból Mártzius 2-kán azt írják, hogy *Lissabon* mellett mintegy 50 bágásiákat hordozó hajók, a' végett állanak készen, hogyha valami-

képpen a' Frantziák arra felé való közelítések által, nagyobb veszedelem érné *Portugalliát*, az emigránsokból álló regimenteket, onnan azonnal elébb állítsák láb alóll. — Más rendbéli tudósítások pedig azt hirtelik, hogy *Lissabonban*, valamely titkos expeditióra való készülétkben foglalatoskodtanak mind eddig. — A' Mártzius 2-kán irt *Londoni* levelek tartása szerént, az Angliai partokon hofzára 50 Telegraphusoknál már többek állittatának-fel, a' mellyek által a' Frantziák arra felé való közelgetéseket, azonnal hirrre lehet tenni. — Tsak azoknak a' fegyveres embereknek számok, a' mellyek az Angliai kikötő helyek körül lakoznak, oda nem számlálván a' linéa truppokat, és a' katonaságot, 60,000 embereknel többre vettetik, a' kik az Angliai tenger partokat jól ismervén, azt is jól tudják, hogy hol lehet a' Frantziák oda jelendő ki-szállásoktól leg inkább tartani. — *Londonban* nem régiben egy olyan kép kezdett 3 schillingen, és 6 pencén árútatni, a' melly által az oppositions részén lévők, nevezetesebben pedig *Fox*, *Scheridán*, a' *Bedfordi* Hertzeg, és Gróf *Oxford* tsufoson ki-satiráztattanak.

Londonból Mártzius 6-kán azt írják, hogy az Anglusok egy eskadere, a' *Seine* vize eleibe álván, az által *Havre*, *Rouen*, és *Páris* is a' tengerrel való közösülésektől el-rekesztettének. — Azt is a' tsak most említett levélből olvassuk, hogy a' Frantzia Directorium, az Anglus fogjoknak szabadon való botsáttatását meg-igérte vólna a' *Londoni* Ministeriumnak, de mindazonáltal úgy, hogy az Angliában lévő Frantzia fogjok is, mind szabadon botsáttassanak; akkora lévén pedig a' Frantzia és Anglus fogjok között való külömbség, mint a' mekkora 1 és 6 között vagon, azért a' Frantzia Directorium ajánlásának hely nem adattathatott. Az Angliai kikötő helyekbe a' neutralis hajókat rakással kezdték el-tartoztatni. — *Párisból* és *Pétersburgból* igen sok Kurirok kezdetének *Stockholmba* menni, holott a' halhatatlan emlékezetű

Linné számára *Porfirból* készítettett monumentum, már egészen készen vagyon.

Spanyól Ország.

Kadixból Fébr. 14-kén ekképpen irnak: A' mi hajós seregünk, a' melly innen ezen hónap 7-kén evezett vala ki a' tengerre, a' mi reménységünket se meg nem tsalta, se pedig bé nem töltette, és éppen most érkeze bé az ide való kikötő helybe, úgy, a' hogy ki-indúlt vala, ki vévén egy hajót, a' melly a' ki-evezésekor a' többektől mingyárt el-vált vala. — A' mi Admirálunk *Massaredo*, minekelötte a' kikötő helyből ki-indúlt volna, tsak egy kevés idővel adott vala által, egy bé-petsetelt levelet, az itt lévő Kaputzinusok Gvargyanjának, azon rendelés mellett, hogy azon levelet, a' hajós seregnek el evezése után bontsafel ő atyasága; melly is a' szerént esvén meg, a' levél tartása szerént, a' közönségesen való imádások, a' templomokban azonnal ki-hirdettettek. — Ez alatt a' mi hajós seregünk azzal hizelkedett vala magának, hogy az Anglusok 10 hajó-jokat majd utól érvén, réájok fog tsapni, de az Anglusok jó előre meg-érezvén a' sáfrány illatot, a' vezedelem előll elébb állottanak. — Az Anglusoknak egy fregattájok, a' mi hajós seregünk ki-indulásáról való hirt, 26 órák alatt vitte meg *Lissabonba*, mellynek vétele után 7, 8 órákkal Lord *St. Vincent* is a' maga 14 hajóival úgy készen vólt, hogy a' maga hajói vitorláit, akármelly szempillantotban szélnek erefzthette volna. — Né-mellyek úgy gondolkoznak, hogy a' mi igazgató székünk, ezen történet felöll a' *Lissabonból* érkezett valamelly Kurir által tudósittatott volna, melly meg-érkezvén, azonnal egy korvettét *Massaredo* után küldött, és innen esett volna a' mi hajós seregünknek utjából lett vissza térése.

Elegyes Tudósítások.

A' Német Birodalombéli deputatiónak, Már-tzius 11-kén költ végezésére, a' Frantzia Respublika követjei a' melly választ Ventosénak 25-kén tettenek, a' rövideden tsak abból áll, hogy valamiképpen, a' békesség bászisa, a' *Rénuson* túl lévő helységeknek, a' Frantzia Respublika birtokába való botsáttásban állatt, mellyre már a' Német Birodalmi deputatió is réá-állott, úgy azon helységekért való bonificatió bászissának is, a' *Rénuson* innen lévő némelley helységek secularizatiójokban áll, mellynek szükséges vóltát, maga a' Német Birodalmi deputatió is által láthatja. De még most ezeknek nem vólna helyye. — A' *Római* Revolutiót olyan nagynak írják lettnek lenni, hogy a' *Tiberis* vize, az el-húllottak véreik által meg-festettetett. — A' *Római* 'sidók mind polgári just nyertenek magoknak.

Róma Várasa le-írásának folytatása.

A' sok templomok között, hét Kárdinális, az az fő templomok vagynak, a' mellyeket mivel a' martyroknak tisztességekre építettek, a' 4 dik századtól fogva *Basilikáknak* neveztek a' keresztények. Ezen Római Basilikák közt:

1. ső. *A' Lateranumi Sz. János temploma*, melly minden Római templomok közt leg régibb, mellyet *Nagy Constantinus* Tsászár a' keresztény vallásra lett által menetele után kezdett azon helyen építeni, a' mellyen a' maga Tsászári palotája vólt, és azt, a' *Konstántzinápolyba* lett által menetele után, a' Pápáknak ajándékozta, mellyre való nézve, *omnium urbis et orbis ecclesiarum mater et caput*, az az, minden Római és világi egyháznak anyjának és fejének neveztetik, és a'

Római Pápának, mint Római Püspöknek cathedralis temploma. Ebben a' templomban lenni mondatik a' *Scala Santa*, tudniillik, az a' 28 fehér márvány kőből készült szent grádits, a' mellyen a' Kristus a' *Pilatus* házába fel-vitetett, és a' mellyre mostan a' poenitentiát tartók bűnök bocsát-jáért le-térdepelnek. Ebben a' templomban ment végbe a' hajdani Római Tsászároknak a' koronázások, egészen V. *Károly* Tsászárig. Ezt a' templomot, mind más Pápák, mind nevezetesen XIV. *Benodek* igen tudós, és nemcsak a' tudományokat, hanem a' szép mesterségeket is tehetsége szerént gyarapítani kívánó Pápa, az 1750-ik esztendőbeli Jubilaeum alkalmatosságával nagy költséggel meg újította és fel-ékesítettette. Ebben a' templomban vagynak azok a' szent ereklyék le-tételve, a' mellyeket *Sz. Ilona* a' *Sz. Földről* Rómába által vitt.

Magyar Ország.

Sáros Vármegyéből *Bartfeldről* Mártz. 7-kén azt írják: Hogy az oda való környékben olyan kegyetlen nagy hó lett, hogy 20 esztendeje is nagyon, a' mióta olyan nagy nem vólt, nevezetesen pedig a' Magyar Ország szélin le-esett hó olyan nagy, hogy a' miatt sem egy helyből más helyre, sem pedig az erdőre nem lehetvén menni, e' miatt a' szegénység nemcsak a' tüzi fára, hanem a' marhái kostyokra való nézve is felette nagy nyomoruságba esett, pénze sem lévén, hogy a' maga nyomoruságán az által segíthessen. — A' többek között a' maga szegény zsellerjeihez, leg nagyobb emberiséggel viseltetett Gróf *Aspermont*, ki is az ő fel-segíttetésekre 3000 forintokat osztogattatott ki, és Gróf *Deseöffy Sámuel*, a' ki a' maga zsellerjeinek szükségek' ki-pótolására, rész szerént pénzt, rész szerént pedig gabonát is osztogattatott

ki. Nem különben meg-betsülhetetlen a' Báró *Palvesay* emberi szeretete, ki is a' maga szegény sorsú fele barátján segíteni, semmi alkalmatossággal el nem mulatta. — A' fennebb említett helyeken való nagy hó miatt, még az erdőkben lakni szokott madarak sem élhetvén, a' helységekbe lévő tsürekbe rakással repültek, holott könnyű szerrel meg fogattathattanak. — *Erdélyből* is azt írják, hogy a' hó vizéből úgy meg nőtt vala az *Arannyos* vize, hogy vagyon 60 esztendeje, hogy azon víz olyan nagy nem vólt, mint most nem régibe.

Török Ország.

Az a' régen el terjedett hir, hogy *Bosniában* egy igen nagy ármádia fogna öszve-gyülekezni, az onnan körül bé-érkezett különb különb rendbéli tudósítások szerént, bizonyosnak lenni erős-sítettik, és azon ármádia már is 30,000 emberekre nevedett, mellyhez olyan rendelés küldtetett, hogy más rendbéli több truppokkal egyesítvén magát, annakutánna *Bulgáriába* nyomúljon bé, és az ottan lévő *Rebelliseket* a' *Præcepta morumra* tanítsa meg. Erre való nézve, a' *Belgrádi* Basának a' parantsoltatott, hogy azon ármádiát ő vezérelje, és a' tsendességnek újja lejendő helyre állása végett, mindeneket véghez vigyen, annakokáért ezen Basa is már olyan rendeléseket tett, a' mellyek azzal biztatnak, hogy a' régtől fogva tartó nyughatatlanságoknak rövid idő alatt vége fog szakasztatni, a' minthogy a' *Törökök Ramasán* (a) nevezetű innepjeknek mi-

(a) *Ramasán*, *Ramadán*, vagy *Remassánnak* nevezetik a' *Mahumedánusoknál*, a' böjtölésre ki-rendeltetett hónap, melly is az esztendő 9-dik

helyt vége lépzen, a' Belgrádi truppok is azonnal a' *Mora* vize mellé fogják magokat húzni, *Belgrádban* pedig igen kevés katonaságból álló őrizet fog hagyattatni. — A' *Serviaiak* közül valakik arra valók, mind fegyver fogásra kényszerítettnek, mellynek hordozása alóll, addig fel sem szabadittatnak, mig a' zenebona egésszen le nem tsendesittetik.

hónapja szokott lenni, de ezen böjtölésre való hónap, az időnek nem mindenkor ugyan azon egy résziben szokott esni, hanem a' hod jártával, a nap járása szerént való esztendőre nézve, 11 napokkal elébb szokott esni, mint sem máttzor, úgy annyira, hogy 33 esztendők elforgásak alatt, az esztendőnek minden résziben esik, azon böjtölésre ki-rendeltetett innepi hónap. — A' böjtölést pedig a' Törökök olyan keményen meg tartják, hogy nappal semmit sem esznek, és semmit nem isznak, minekutánna pedig az egen tsillagot lenni meg szemlélnék, a' meddig a' tsillagok el-tűnnek, addig mindenek ehetnek és ihatnak. — Mikor lehessen pedig az evéshez vagy az iváshoz kezdeni, azt a' Törökök onnan tudhattják meg, hogy az ő Moscheejok, vagy templomjok tornyaikra, lámpások szoktának ki-függesztetni. — Ezen böjtölésbeli kötelesség alóll, mind a' betegek, mind pedig az utazok ki szoktának ugyan vétettettetni, de mindazonáltal úgy, hogy azon kötelességeket, más időbe ki pótolják. — Továbbá, ha ki a' böjtölésbeli azon törvényt által hágná, ezen hibáját az által teheti jóvá, hogy a' szegényeknek enniek ad. — Midőn pedig a' böjtölésre való innepi hónap el telnek, annak utólsó napja nap le mentivel, a' Törökök nagyon örvendezni szoktának, más napra kelve pedig, a' Bairám nevezetű áldozatra való innep nap szokott el-kezdődni.

A' *Pasman Oglu* meg-szorittása végett, a' Török ármádiák minden felöll rakással kezdettenek *Widdin* felé öszve gyülekezni, melly miatt *Méhádiában* és *Orsovában* a' kereskedés egésszen megakadályoztatott. — A' *Sophiánál* történt ütközetben rosszul szolgálván a' szerentse *Pasman Oglu-nak*, a' fekete tenger mellyéki Kapitány *Basa Varna* felé, a' *Bosniai Basa Valesi* is egynéhány Basákkal, úgy a' *Nátoliai Hclu Basa* is *Pasman Oglu* ellen indúltanak, mellyet észre vévén *Pasman Oglu*, *Widdintől* és *Orsovától* visszahúzza ugyan magát, de azonban még is, 3 — 4000 katonáit, a' végre szokta kiküldeni, hogy azok a' feléje közelítő Basákkal mérkezzenek-meg. — Egy ilyen corpsotskát vert vala meg nem régiben *Kurtosmann Basa*, Oláh Országban *Ruszuk* mellett *Sylvianál* az ő vezérlése alatt lévő 12,000 embereivel együtt. A' *Pasman Oglu* ármádiáját, a' közönséges hír szerent, 30,000 emberekre vetik; de ha az Osmani Birodalomban lévő seregek oda érkeznek, a' kik *Pasman Ogluval* egy kézre akarnak játszodni, úgy az ő serege 100,000 embereknél többől áll. — A' Mártzius 12 kén *Konstántzinápolyból* meg-érkezett Kurirtól küldettetett tudósittás által, a' *Belgrádi Basának* az adattatott értésére, hogy ő nem háromló farkú, hanem csak *Kaimakan*, az az, helytartói *Basa* rangját nyerte vólna meg-magának. Az ennekelötte vólt *Hagi Mustafa Basának*, *Rumeliai* Gubernatorrá tétettetvén, *Belgrád* felé magát visszahúzni, és a' Rebellisek ellen kellett indúlnia, ki is már *Nissába* meg-érkezett.

A' fennebb említett *Bairam* hónap ezen hónapnak 20-kán végződött-el.

Zemlinből írják Mártz. 5-kén, hogy az előtt csak egynéhány nappal érkezvén-meg, az oda való *Contumatziára*, egy halavány, és csak nem egésszen el-veszett állapotban, felette rossz köntösbe lévő ember, midön eleibe kérdéseket tettenek

vólna, az ő szegénysége és nyomorusága olyan nagy vólt, hogy azok miatt a' kérdésekre igazán meg nem felelhetett, hanem végtére úgy jelentette ki, hogy ő *Sapicha Simon Ferentz* nevezetű fejedelem vólna, a' ki a' *Kosciusko* alatt való utólsó Revolutióba, a' Török Birodalomba futott vala által, holott mindeniből ki-fogyván, végre olly nagy nyomoruságra jutott, hogy a' nagy inség miatt majd el-kellett velznie. — A' *Zemlini* Kommandáns meg-értvén a' szerentsétlen fejedelem állapotját, a' fejedelmet azonnal a' maga gondviselése alá vette, hogy a' mennyiben lehetséges, a' maga el-velzett egészségét újjra vissza szerezhesse.

A' Török Ország széléről vett újjabb tudósításaink szerént, *Pasman Oglu* ellen 200,000 emberekből álló armádia indult útra külön külön corpusokba, a' mellyek *Pasman Oglut* meg szoritani, és az ő erejét egészen öszvé rontani szándékoznak.

D. D. S.